

PASSEJADES PER OLESA DE MONTSERRAT

Activitat educativa escolar d'itineraris pel poble

L'EIXAMPLE

INTRODUCCIÓ

El fort creixement industrial i demogràfic viscut per Olesa durant les darreries del segle XIX i els primers anys del segle XX va fer que les petites ampliacions urbanes fetes durant el segle XIX, quedessin ràpidament antiquades. Va ser llavors quan es va dur a la pràctica la gran ampliació urbana del poble: l'Eixample, projecte que va ser aprovat l'any 1898 i que va ser fet a costa de les riques zones de regadiu que hi havia prop del riu Llobregat.

Aquest projecte es va fer seguint d'una manera molt precisa el model de l'Eixample barceloní i va afectar una superfície total més gran que la que ocupava tot el poble sencer fins aleshores. La vila es va engrandir cap al sud amb un disseny de quadrícula.

El desenvolupament de l'Eixample, revisat i ampliat l'any 1932, va comportar el trasllat del centre vital de la població definitivament fora del nucli històric, que inicià progressivament un procés de deteriorament lent, però imparable.

Posteriorment, s'edificaren diversos barris: entre els anys 1954 i 1956, Sant Bernat; el 1975, el Collet de Sant Joan; el 1981, les Planes, i el 1997, els Closos. A més, durant els darrers anys, s'han anat construït diverses urbanitzacions prop del poble a la part de llevant: Oasi, Llumbres, Ribes Blaves i les Roviroles.

1. - ESCORXADOR MUNICIPAL

El primer escorxador d'Olesa estava situat al carrer de Santa Oliva.

El 23 de juny de 1929 es va inaugurar el nou edifici de l'Escorxador al carrer de Jacint Verdaguer. El projecte va ser fet el 1927 per l'enginyer César Molina Opisso i l'arquitecte Josep Duran Reynals.

Els terrenys, amb una superfície d'uns 3.500 m², eren propietat de Josep Batallé Matas i el seu cost va ser de 9.100 ptes.

Era l'espai destinat a matar i escorxar el bestiar destinat al consum de la vila. A partir de l'any 1981, l'activitat de l'escorxador va anar minvant i el setembre de 1983 va deixar de funcionar definitivament.

Va ser seu de la Brigada Municipal fins a l'any 2012.

2. - HOSPITAL NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT

La residència Nostra Senyora de Montserrat és una entitat privada d'iniciativa social sense ànim de lucre, integrada a la Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat. El seu objectiu és acollir els avis i procurar per la seva salut i el seu benestar. Està administrada per una junta de la qual l'alcalde és el

Ajuntament d'Olesa de Montserrat Baix Llobregat- Barcelona

president; el rector de la Parròquia, el vicepresident, i el metge titular, membre nat.

La construcció de l'edifici de l'Hospital al carrer Colom va ser un projecte de l'arquitecte municipal Josep Ros i Ros. Les obres van començar l'any 1928. Els terrenys van ser cedits per la família Puigjaner i l'obra finançada amb part de la donació testamentària del metge Francesc Carrera.

Després d'aturar-se les obres i reprendre-les diverses vegades, finalment, l'edifici s'inaugurà el 25 de gener de 1949.

Al llarg dels anys va anar canviant progressivament la seva funció, i va deixar de ser un centre mèdic per convertir-se en residència de malalts i avis.

L'any 1964 s'amplia notablement l'edifici, però el 1985 es fa una reforma més ambiciosa que consisteix a construir una nau annexa a l'edifici antic i a remodelar-ne el conjunt amb el criteri de funcionalitat per al qual realment es destina l'edifici, una residència d'avis. Aquesta nova remodelació s'inaugura el 28 de desembre de 1986.

3. - ESCOLA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT

L'any 1925 es va plantejar la necessitat que hi hagués un edifici escolar de nens i nenes. Es van presentar diversos projectes i el 10 de juny de 1927 va ser acceptat el de l'arquitecte Jeroni Martorell i Terrats, que era l'arquitecte director de la Diputació de Barcelona i, més tard, l'arquitecte director de la Generalitat. La durada de les obres va ser de 18 mesos, obres que es van enllestir l'abril de 1930.

Durant els anys 1995 i 1996 es van dur a terme les obres de remodelació de l'edifici, les quals li van donar la fisonomia que té actualment.

Aquest edifici era conegut popularment com les Escoles Nacionals.

4. - TORRE DE CAL VADOR BRUIXA

Edifici residencial construït als anys vint del segle passat, que va ser propietat de l'empresari tèxtil Salvador Ubach. S'estructura amb planta i dos pisos i un terrat tancat amb una balustrada, des d'on emergeix una torre mirador coberta a quatre aigües amb ceràmica vidriada. La façana, dins un estil eclèctic d'inspiració barroca, s'ordena de forma simètrica amb una àmplia balconada al pis principal sostinguda per mènsules de tipus clàssic. A sota, la porta d'entrada és flanquejada per dues columnes llises amb un capitell de tipus corinti.

5. - AJUNTAMENT, antic Hotel Gori

L'hotel s'edificà aprofitant les parets d'una antiga masia que hi havia a la zona. El propietari d'aquest cèntric terreny, Joaquim Casals, conegut popularment com Quim de Cal Gori, planejà construir un hotel motivat per les necessitats del termalisme. El 31 de maig de 1899 s'inaugurà l'edifici, coincidint amb la temporada estiuenca i amb la posada en marxa del Balneari de la Puda.

Joaquim Casals era propietari d'una empresa de transports de Barcelona i també feia el servei diari de diligències des de l'estació del Nord a l'hotel, i de l'hotel al balneari.

Les seves instal·lacions deixaren de funcionar l'any 1931.

Ajuntament d'Olesa de Montserrat Baix Llobregat- Barcelona

Els germans Casals, hereus de l'Hotel Gori, van portar a terme una transacció amb l'Ajuntament i cediren l'edifici i els jardins que l'envoltaven a canvi d'una renda vitalícia anual.

El 5 de novembre de 1933 s'inaugurà el nou Ajuntament a l'antic Hotel Gori.

És un edifici de planta quadrada amb planta baixa més dues plantes pis i àtic. El primer i el segon pis tenen tres façanes envoltades, les laterals i la posterior, per unes galeries o porxos que foren ocupats per habitacions de l'hotel posteriorment a la seva edificació. Podem dir que, com a elements importants, hi ha els esgrafiats del frontó i els decorats dels balcons.

És un edifici vuitcentista amb cert eclecticisme o barreja d'estils que denota l'època de transició en què s'emmarca la seva construcció. Segueix en línies generals l'arquitectura neoclàssica del segle XIX, però mostra alguns elements romàntics.

6. - EL SALISTES

L'edifici, destinat a sala d'espectacles, amb un cafè a l'entrada del vestíbul, era la seu del Casino Recreatiu Olesanès (més tard, va ser propietat de la Sociedad Teatro Olesa, S.A.), els membres del qual eren partidaris monàrquics i simpatitzants del diputat Alfons Sala, motiu pel qual es coneix popularment com el Salistes. Va ser un dels teatres on es va representar *La Passió*, de l'any 1924 a l'any 1951.

Com a element arquitectònic important tan sols destaca la façana monumental historicista de l'entrada, amb elements clàssics (columnes geminades, frisos, cornises, frontó, basaments, etc.) fets en estuc i obra de l'escultor olesà Alfons Gumfaus.

El projecte, del febrer de 1923, el va signar l'arquitecte municipal Josep Ros i Ros. El Teatre Olesa va ser inaugurat el març de 1924. Tenia una capacitat de 1.200 espectadors.

A partir de l'any 1983 només s'hi fan actes esporàdicament a causa de l'estat deficient de les instal·lacions, per la manca de protecció en el sistema elèctric i pel perill d'incendi. Uns anys després, es tanca definitivament.

7. - PLAÇA DE LA SARDANA

Aquest espai va ser ocupat per l'edifici del Centre Cultural Recreatiu Obrer, més conegut com el Círcol. Començat a construir l'any 1884, no s'inaugura fins l'any 1901. Tenia una capacitat per a unes 800 persones. Disposava d'un bar molt ampli i una pista descoberta, que permetia celebracions a l'aire lliure.

Va ser adquirit pel Patronat de La Passió i enderrocat l'any 1951 per construir-hi el Gran Teatre de La Passió, inaugurat l'1 de març de 1952.

Aquest nou teatre tenia una capacitat per a 2.400 espectadors i, a més de *La Passió*, s'hi feien obres de teatre, cinema i actes culturals de tota mena.

El 23 de febrer de 1983 va ser destruït per un incendi i ja no s'hi va tornar a edificar res més.

La plaça de la Sardana va ser inaugurada el 24 d'abril de 1998.

8. - CINEMA SALÓ GOYA

El Saló Goya, regentat per l'olesà Josep Colom Calvet, va obrir l'any 1916. Al llarg dels anys el local va acollir tot tipus d'activitats, com ara combats de boxa, lluita lliure, teatre, sarsueles, revistes i, fins i tot, misses (el 1955 va ser habilitat per poder-ne celebrar mentre durés la reconstrucció de la nova església). Durant la Guerra Civil (1936-1939), la sala va ser tancada i expropiada. Tot i que es va tornar a obrir a finals de 1958, va tancar definitivament a mitjan 1959. Amb el temps es va convertir en un pàrquing, que va ser enderrocat l'any 2001 per convertir-lo en l'edifici actual.

9 . - CAL MARTELLS, ANTIC TEATRE PRINCIPAL

El senyor Pau Casas i alguns patricis olesans –com, per exemple, les famílies Casas, Cortada i Matas, i famílies procedents de Barcelona– s'encarreguen de construir el primer teatre. Edificat l'any 1847, era un teatre dedicat a la representació d'obres teatrals en general: sarsueles, revistes, obres còmiques,... A més a més d'obres teatrals, també s'hi representà *La Passió*. Tenia una capacitat per a 600 espectadors, 400 a la platea i 200 al primer pis. La il·luminació de la sala era, en un principi, amb llums de petroli, després amb llums de gas acetilè i, finalment, amb electricitat.

Un dels impulsors de les representacions teatrals de tota mena va ser Serafí Pitarra, dramaturg, poeta i empresari teatral barceloní, que passava molts estius a Olesa i que es va implicar en el nou teatre olesà, tant fent d'actor afeccionat com fent representacions de les seves pròpies obres.

El teatre va tancar les portes l'any 1919 i, posteriorment, es va convertir en la fàbrica de gel de Cal Martells.

10. - MOLÍ DE L'OLI

Es va inaugurar el 14 de novembre de 1912, i l'any següent es va construir la nau al carrer de la Clota.

El rector d'Olesa i una colla de pagesos de la premsa nova enfrontats als grans propietaris que monopolitzaven els trulls, s'uniren el 1917 en el primer sindicat de pagesos: el Sindicato Agrícola Olesanés. Els Estatuts foren aprovats el 20 de juny de 1919.

L'oli d'Olesa va rebre la Medalla d'Or i Diploma d'Honor a l'Exposició Internacional de Barcelona l'any 1929.

L'edifici va ser reformat totalment l'any 1935.

El 1952 es crea la Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos i es va decidir fer una ampliació de les instal·lacions (383 m²) amb un semisoterrani de 200 m². La intenció era instal·lar als semisoterranis un grup d'extracció per a la destil·lació de la resta d'oli de pinyola que, aleshores, anava a parar a unes altres poblacions, per completar, d'aquesta manera, el cicle d'aprofitament de l'oli d'oliva.

El juny de 1955 arribà el permís d'obertura de la planta, però la climatologia va fer rodolar per terra totes les esperances. Succeí que a partir del 2 de febrer de 1956, dia de la Candelera, va fer tant de fred i va gelar tant que els dies 5 i 11 s'arribà a dotze graus sota zero. Van ser vint-i-dos dies de gelada continuada

Ajuntament d'Olesa de Montserrat Baix Llobregat- Barcelona

que arribaren a matar moltes oliveres del terme. A partir d'aleshores, la producció d'oli va minvar de tal manera que, tot i que es va anar recuperant al llarg dels anys, mai més s'ha tornat a arribar a les produccions d'aquelles èpoques.

El 1978 es crearen les Càmaras Agrarias.

El 1985 s'instal·là un nou molí batedor, cosa que significava la fi de les moles de pedra.

11. - TEATRE DE LA PASSIÓ

Inaugurat l'1 de maig de 1987, va ser construït després que l'any 1983 un incendi cremés l'antic Gran Teatre de La Passió, que estava situat a l'actual plaça de la Sardana.

El projecte d'aquest nou teatre va anar a càrrec de l'arquitecte Joan Baca. Té una capacitat per a 1.499 persones i en destaca la boca de l'escenari, de 30 metres. Aquest teatre es va fer pensant especialment en les representacions de *La Passió* i va ser considerat un dels teatres més grans i moderns de Catalunya.

12. - MERCAT MUNICIPAL

Quan l'any 1901 es va aprovar el projecte de l'Eixample, es va tenir en compte la necessitat de fer una plaça mercat i es va creure adient triar un lloc ben proper a la zona habitada del poble. També es va considerar necessari fer-la molt gran en previsió de futures construccions, ja que es deia que era millor que sobrés espai perquè després no en faltés.

L'any 1924, l'Ajuntament acorda la compra dels terrenys destinats a plaça i l'any 1932 s'inaugura l'edifici destinat a Mercat Municipal projectat per l'arquitecte Jeroni Martorell.

Antigament, el mercat tenia lloc a la plaça de les Fonts on, a banda de les botigues que ja hi havia, es muntaven parades de carn, fruita i verdura al voltant de la plaça.

Inicialment l'edifici constava d'una única nau amb parades centrals i laterals destinades a la venda de tota mena d'aliments. L'any 1972 es va construir una nau annexa destinada únicament i exclusivament a la venda de peix.

L'any 1992 es va inaugurar l'aparcament subterrani de la plaça, que consta de tres plantes i té una superfície d'uns 9.500 m², en els quals poden aparcar 450 vehicles.

Font: Arxiu Històric Municipal

PASSEJADES PER OLESA DE MONTSERRAT

Activitat educativa escolar d'itineraris pel poble

EL NUCLI ANTIC

INTRODUCCIÓ

El primer nucli urbà de la vila es formà al voltant del castell i l'església, edificis situats dalt d'un petit turó i envoltats d'una muralla de defensa.

Hi ha constància que l'any 1002 l'església era considerada de les més antigues del bisbat, i l'any 1012 el recinte de l'església i el castell fou cedit a la Canonja de Barcelona. Conseqüentment, entre els segles XI i XII, podem parlar de la creació de la primera corona de cases al voltant del castell i de l'església, cases sempre closes en un recinte amb una única porta d'accés.

A finals del segle XIII i principis del XIV, Olesa va tenir la necessitat d'ampliar el seu territori urbanístic, ja que es va produir un fort augment demogràfic. En aquesta nova expansió es van construir cases, però sempre a tocar de les altres, ja que no es va crear cap nou carrer. En les ampliacions esmentades, les parets de les cases feien de muralla.

Durant el segle XIV, es van configurar nous carrers i noves formes d'accés al nucli. S'hi edificaren cinc portals: el primer es va situar al començament de l'actual carrer de la Creu Real; el segon, al final del carrer de Baix tocant a la riera de Can Llimona; el tercer, al final del carrer d'en Coscoll; el quart estava situat a Ca la Pallera (actualment, una llibreria), a la travessia de Salvador Casas, i finalment, el cinquè portal se situava al carrer de l'Església.

Al segle XV es va dur a terme una altra expansió urbanística, aquest cop sense modificar el nucli antic. Olesa es va ampliar per la zona est fins a tocar la riera de Can Carreras, és a dir, es van allargar els carrers de l'Església, de la Senyora, de la Mercè i de la Plateria (actual carrer de Santa Paula Montal). Això sí, tots els carrers van quedar tancats sense sortida per l'estructura de les mateixes cases. A l'altre extrem del poble, al sector oest s'hi va crear l'actual carrer de les Argelines, conegut popularment com el carrer de Fora.

Ben entrat el segle XVI, els propietaris dels terrenys que avui en dia formen els carrers de Santa Oliva i de la Creu Real, se'ls van vendre per poder-hi edificar cases. Això va comportar que el portal que era al començament del carrer de la Creu Real s'hagués de desplaçar fins on és actualment el portal de Santa Oliva, l'únic que s'ha mantingut de tots els que hi havia a la vila.

L'ampliació següent no es va dur a terme fins a mitjan segle XVIII, i va ser la construcció dels carrers de les Altures, de Sant Antoni, d'en Sastre i del Calvari. Aquests carrers, doncs, ja eren fora del nucli emmurallat de la vila, ja que la muralla havia deixat de tenir importància respecte la rellevància que havia adquirit en èpoques anteriors.

És a finals del segle XIX quan va començar la gran transformació d'Olesa de Montserrat, que ha continuat fins als nostres dies.

1. - PLAÇA DE LES FONTS

L'any 1299 es va construir el porxo de quatre arcades, la qual cosa va comportar la creació de la plaça.

Al segle XV surt esmentada una bassa anomenada la Bareia, d'on brollava aigua.

L'any 1630 l'Ajuntament parla de fer unes fonts aprofitant l'aigua de la bassa. Aquesta font ja està construïda el 1693, ja que la Batllia General de Catalunya confirma els privilegis que faculden el Comú de la Vila per repartir les hores d'aigua per regar.

La primera reforma important de les fonts es fa el 1859. El mestre d'obres Pere Vilata construeix un safareig en uns terrenys de la família Petchamé, tancat entre parets, amb porta i teulada. Fa les fonts adossades a la paret de la casa, amb 7 sortides d'aigua (6 amb cara de dona i 1 de dimoni) i un abeurador al costat de la font.

L'any 1907 l'Ajuntament torna a plantejar l'engrandiment de la plaça tal com està aprovat en el plànol de 1892, però el projecte de la reforma que transformarà totalment la plaça no s'aprova fins al 19 de gener de 1919: per accedir a les fonts s'han de baixar uns quants graons, ja que es fan bastant per sota del nivell de la plaça. La inauguració oficial es porta a terme el 24 de juny de 1921, en plena Festa Major de la vila.

Entre els anys 1942 i 1943 es fa una altra reforma: es col·loquen bancs i desmais i se substitueix per una copa el fanal que hi ha sobre del monument.

L'any 1960 es fa una petita reforma: nou paviment, nous fanals per il·luminar la plaça i substitució dels desmais per oliveres.

Entre els anys 1971 i 1972 es duu a terme una reforma radical: s'enderroca el monument, s'anivella el terreny i es construeixen unes noves fonts en un monument ideat per l'escultor olesà Amadeu Paltor, al qual s'ha d'accedir pujant uns graons. En aquest monument, hi ha representats l'oli d'Olesa, La Passió i la indústria tèxtil.

La darrera reforma de la plaça va tenir lloc l'any 1999. Es va eliminar el monument del mig de la plaça, es va fer una plaça totalment plana i les fonts es van col·locar al costat dels porxos.

2. - SAFAREIG PÚBLIC

La primera notícia que en tenim és de l'any 1613, quan l'Ajuntament es proposa engrandir "lo rentador de la Plaça".

Per tal de millorar la zona –perquè es deia que les instal·lacions eren antiestètiques en estar ubicades al mig de la plaça i per la manca de salubritat–, l'any 1859 l'Ajuntament fa construir unes noves fonts i trasllada el safareig al lloc on és encara avui.

Aquest safareig es va fer servir fins a la meitat dels anys 60, en què va anar caient en desús. L'any 1970 es va tancar el subministrament d'aigua de les fonts perquè no era potable, fet que va repercutir en el safareig, ja que s'omplia amb part de l'aigua sobrera de dites fonts. L'espai es va convertir en un cau de brutícia, i es va malmetre tant que el mes de maig de l'any 1976 se'n va tapiar l'accés per evitar possibles desgràcies.

Ajuntament d'Olesa de Montserrat Baix Llobregat- Barcelona

L'any 2010 es recupera l'espai amb la construcció d'un nou edifici i la restauració del safareig.

3. - CARRER DE LA SENYORA: FINESTRA GÒTICA

En el segle XVII, en aquest carrer hi vivia una senyora que va enviudar molt jove i que va heretar la fortuna del seu marit. Aquesta senyora va dedicar la resta de la seva vida a fer obres de caritat amb tots els necessitats, fins hostatjava a casa seva gent pobra. Des d'aleshores el carrer es va conèixer com el de la senyora Castellet.

A la casa on vivia, al número 9, s'hi pot veure una gran finestra gòtica datada al segle XVI. És una finestra de pedra sorrenca treballada, amb brancals llisos que acaben en una imposta amb una senzilla motllura en cavet, sobre la qual descansa una llinda retallada en arc conopial, amb una decoració de cresteria inferior formada per dos semicercles als extrems i amb un arc conopial, molt punxegut, al mig, i amb quatre petits discs penjant, on hi ha gravada una decoració geomètrica de tipus floral al centre. En la part inferior de la motllura central hi ha gravades unes figures relatives a eines d'algun ofici: ganivets, maces, martell i forca. Per l'extradós de la motllura principal, es llegeix la inscripció: *mesi J.INRI.1562. Lo be que farem nos racaurem o que ragalo qui sap nos da*. El sentit de la frase ve a ser: "El bé que farem ens recaurà o qui sap quin regal ens reportarà".

4. - CARRER AMPLE

Aquest carrer és un dels més antics d'Olesa. A l'Edat Mitjana, tots els carrers eren estrets, menys aquest: era el més ample de tots, per això li va quedar el nom. Aquí s'havia concentrat la major part de l'activitat comercial en aquelles èpoques. Avui dia és un més dels carrers del Nucli Antic, pràcticament sense activitat.

5. - PLACETA DEL REVEREND MASSANA I CAL RAPISSA

Aquesta placeta es començà a formar amb motiu de l'enderrocament de la casa número 1 del carrer de Santa Paula Montal, el mes de novembre de l'any 1912, ja que amenaçava ruïna imminent. Es completà el juny de l'any 1936 amb l'enderroc de la casa número 18 del carrer Ample, mig ensorrada per les fortes pluges que havien caigut a principis de mes.

Cal Rapissa. Aquest edifici, avui dia totalment reconstruït, formava part d'una antiga construcció datada a finals del segle XIX i edificada per una família de Barcelona que venia a passar els estius a Olesa i a la Puda. L'any 1939, hi va anar a viure Salvador Batalla –conegut amb el sobrenom del Rapissa–, el qual hi va instal·lar un estudi fotogràfic. A mitjan 1970, quan els llogaters van marxar, l'edifici va quedar tancat i abandonat. L'Ajuntament el va adquirir l'any 1982 per fer-hi el que aleshores van anomenar Casal Museu Olesà.

L'edifici, situat entre dos carrers i a nivells diferents, consta de planta baixa i dos pisos per la banda del carrer Ample i dos pisos més per la banda del carreró del Rampeu. Té diversos despatxos, sales de formació i una sala polivalent a la planta baixa per acollir actes, conferències i altres activitats. A

Ajuntament d'Olesa de Montserrat Baix Llobregat- Barcelona

banda dels serveis de la Regidoria de Promoció Econòmica, l'edifici acollirà també el local de l'Associació de Veïns del Nucli Antic i s'inaugurarà el proper mes de desembre.

6. - ESCOLÀPIES: SANTA PAULA MONTAL I CARRER DE LA PLATERIA

Paula Montal i Fornés (Arenys de Mar, 1799 - Olesa de Montserrat, 1889) va ser una religiosa escolàpia dedicada a la docència. Va fundar la Congregació de Filles de Maria Religioses de les Escoles Pies, orde conegut popularment com a escolàpies. El 15 de desembre de 1859 va fundar l'escola per a nenes d'Olesa i s'hi va quedar com a superiora. L'any 1961, l'Ajuntament d'Olesa li concedí el títol de Filla adoptiva de la vila. Beatificada el 18 d'abril de 1993, fou canonitzada pel papa Joan Pau II el 25 de novembre de 2001 amb el nom de Paula de Sant Josep de Calasanç.

Al convent encara es conserva la cambra on va morir la santa i les seves restes mortals estan en una urna a l'altar major de l'església de dit convent.

El carrer avui anomenat de Santa Paula Montal es deia, antigament, carrer de la Plateria o de l'Argenteria, perquè era aquí on hi havia els artesans dedicats a fer objectes de plata.

7. - PORTAL DE SANTA OLIVA

De l'accés a la vila d'Olesa pel camí ral que venia de Vacarisses i Terrassa, ja se'n parla en un document de l'Arxiu Parroquial datat el 1548. Aquest camí feia entrada a la vila pel portal de Santa Oliva, construït pocs anys abans.

Santa Oliva és la patrona de la vila d'Olesa de Montserrat des de l'any 1664, en què el papa Alexandre VII ens la concedí com a patrona principal. Abans, però, l'any 1621 el bisbe de Barcelona assignà la diada de Santa Oliva (10 de juny) com a festa de precepte per petició popular.

L'any 1675 es donà llicència per beneir i dir missa a la capella construïda damunt del portal. El culte en aquest indret fou notable fins que el 1682 es prohibiren les misses fora de les diades permeses.

A l'Arxiu Històric d'Olesa hi trobem un document datat el 1775 en el qual els regidors de la vila decideixen suspendre els festeigs de la patrona i invertir els 200 rals de la festa en la restauració de la capella, que aleshores amenaçava ruïna.

Aquest caràcter de capella ha estat segurament el motiu principal que ha preservat el portal fins a l'actualitat. Malgrat aquest caire religiós, el portal mantingué en èpoques difícils el seu caràcter protector i defensiu. Així, l'any 1839 també fou fortificat degudament, a fi de repel·lir possibles atacs carlins.

Una altra restauració de la capella i portal tingué lloc l'any 1912.

La capella va sortir il·lesa en els difícils moments de la Guerra Civil, el 1936, però es destruï la imatge de la santa, que fou substituïda el 1940 per una escultura de l'olesà J. Fàbregues, que avui dia és a l'església parroquial.

Santa Oliva. Segons diu la llegenda, nasqué a Palerm (Sicília) als inicis del s. V. Als 13 anys fou presa i portada com a esclava a Tunísia. Allà convertí diverses persones al cristianisme i per això fou martiritzada en una caldera d'oli bullent i decapitada l'any 463.

8. - PLAÇA NOVA I TORRE DEL RELLOTGE

L'any 1375, a causa de l'epidèmia de pesta que va afectar la població, s'enderroquen les últimes cases que estaven adossades al castell i, a l'espai que deixen, s'hi fa la plaça Nova.

La torre del rellotge. Tot i ser ara la torre del rellotge municipal, té les característiques d'una torre de defensa, i en època medieval havia estat lligada a una construcció amb tipologia de castell. A principis del segle XVI se li donà l'alçada que té ara (uns 25 metres).

És de planta quadrada, amb les parets inclinades en forma de piràmide truncada, molt aparent a la base i gairebé inapreciable en alçada. Al capdamunt està coronada per un cos octogonal de petita alçada sobre el qual hi ha un element de ferro forjat que allotja les dues campanes del rellotge municipal.

A la façana del sud hi ha una porta a la base i dues petites finestres, a més d'un rellotge; la resta és totalment cega. Les façanes de l'est i del sud són lliures, mentre que les altres tenen adossades edificacions (a l'oest, l'església). Les cantonades estan construïdes amb carreus i la resta de la torre, amb plementeria de pedra i argamassa.

9. - ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA

L'església parroquial d'Olesa ha tingut al llarg del temps un seguit de construccions i reconstruccions. Hi hagué un primer edifici, segurament del segle X, que va ser reconstruït el 1147. Entre els segles XVI i XVII es va construir una nova església, més espaiosa, d'una sola nau, coberta amb voltes ogivals, amb capelles entre els contraforts i absis rodó. Va ser cremada el 1936. A partir de l'any 1940 s'inicià la construcció del nou temple, que s'inaugurà el 1956.

10. - CARRERÓ DEL RAMPEU

Popularment, aquest carreró era conegut com el carreró de la Guineu o, més antigament (del segle XIV al XVII), com a carreró del Rampeu.

Guineu li venia pel renom amb què es coneixia l'hostal que hi havia hagut en aquesta zona de la vila, més ben dit, era el renom amb què es coneixia l'hostalera. L'hostal va ser enderrocat al segle XIX.

Rampeu vol dir tros de paret atalussat, principalment el construït per reforçar o sostenir un mur. En el cas nostre, aquest carreró anava a parar a la plaça Nova, que en aquelles èpoques era com una mena de muntanyeta o talús adossat al castell.